

VŠĮ LIETUVOS MUZIKOS IR TEATRO AKADEMIJA

LIETUVOS MUZIKOS IR TEATRO AKADEMIJOS STUDIJŲ MIESTELIO OLANDŲ G., VILNIUJE ARCHITEKTŪRINIŲ PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ PIRKIMO TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

Lietuvos Muzikos ir teatro akademija, įmonės kodas 111950624, adresas Gedimino pr. 42 Vilnius, numato nustatyti geriausius ir tinkamiausius Lietuvos Muzikos ir teatro akademijos studijų miestelio, Olandų g. 21A, Vilnius architektūrinius projektinius pasiūlymus, kurio pagrindu būtų rengiamas Lietuvos Muzikos ir teatro akademijos studijų miestelio, Olandų g. 21A, Vilnius techninis projektas.

1. Teritorijos istorija. Urbanistinis, gamtinis, istorinis, socialinis kontekstas.

1.1. Teritorija Kalnų parko – Kreivojo miesto sistemoje

4.75 ha teritorija yra Kalnų parko papėdėje, netoli Olandų ir T. Kosciuškos gatvių sankryžos. Šiuo metu joje veikia Vytauto Didžiojo karo muziejaus karo technikos Vilniaus skyrius.

Išskirtinė lokacija – istorinės miesto gimimo vietos – gretimybė suteikia teritorijai ypatingą reikšmę platesniame miesto kontekste.

XIII-XIV a. dabartinės T. Kosciuškos gatvės trasa buvo išvagota išraiškingomis raguvomis ir nebuvo patogi praeiti, todėl pagrindinė trasa nuo Slušų rūmų Šv. Petro ir Povilo bažnyčios link ėjo per ragavas nuo rūmų per planuojamą teritoriją Olandų g. (*Saulius Sarevičius, Oksana Valionienė. Lietuvos istorijos institutas. Vilniaus kreivosios pilies paleoreljefas ir jo įtaka miesto genezei. Vilniaus miesto ir jo pilių tyrimai. Žurnalas „Lietuvos pilys“, 2010, 128-145 p.*). XVI-XVII a. dokumentai byloja apie du pagrindinius kelius, susikertančius Olandų g. 21^A teritorijoje ir vedančius Nemenčinės link: tai Vilniaus-Viršupio ir Užupio-Viršupio traktai.

Taip pat istoriniuose žemėlapiuose matyti, jog Olandų g. 21^A teritorijoje dar prieš įrengiant carinę tvirtovę, buvo parako sandėliai, ja ėjo Parako gatvė.

Archeologas S. Sarcevičius ir architektė O. Valionienė teigia, jog originalus Kreivojo miesto (Kalnų parko teritorijos) reljefas smarkiai skyrėsi nuo esamo, tačiau į rytus nuo Stalo kalno, Antakalnio kryptimi, jis pakeistas neatpažįstamai. Ši kalvyno dalis pradėta nukasinėti dar XVII a. Pabaigoje, statant Slušų rūmus, o ypatingai didelius kalvyno reljefo pokyčius lėmė invazija Kalnų parko teritorijoje XIX a., carinės tvirtovės įrengimo metu (dabartinė Kalnų parko topografija didesne dalimi atspindi XIX a. carinės tvirtovės laikotarpį).

Šiandien Kalnų parko teritorija atkirsta nuo miesto: ji nepatogi prieiti, praeiti, nepritaikyta nei rekreacijai, nei tranzitui. Projektuojant jos prieigas, būtų tikslinga apsvarstyti ir būsimus ryšius, kurie padėtų suaktyvinti, atverti visuomenei Kalnų parko teritoriją, tuo pačiu panaudojant jos patrauklumą ir semantinį krūvį projektuojamos teritorijos kokybei.

1.2. Teritorijos istorinės, kultūrinės vertybės, reglamentai.

Sklypo pietinėje dalyje 2014 m. buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai (žr. Konkurso sąlygų priedą Nr. 10).

Teritorija yra išlikusių XIX-XX a. pradžios pastatų (žr. schemą „Kultūrinės vertybės“), kurie įtraukti į Kultūros vertybių registrą kaip turintys vertingų savybių (jos nėra apibrėžtos). Pagal 1995 m. patvirtintą dokumentą „Senamiestis ir jo zonavimas paminklo sauginiu požiūriu“, teritorija patenka į trečiąją senamiestio zoną (istoriniai priemiesčiai, susiformavę LDK laikotarpiu) ir minėti pastatai pasiūlyti įtraukti į Vilniaus nekilnojamojo kultūros vertybių registrą, jiems taikant restauravimo ir restauravimo-atkūrimo režimus. Kiti esami pastatai gali būti griaunami, remontuojami, teritorijoje leidžiama statyti ir naujus pastatus. Paveldosaugos reikalavimus žr. priede Nr. 3.

Pietinėje dalyje teritorijos riba sutampa su Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato riba.

1.3. Pilių parko direkcijos teritorija

Planuojamos teritorijos pietvakarinėje pusėje įterptas valstybinės žemės sklypas (0,85 ha), kuriame esančius pastatus naudoja VĮ „Vilniaus pilių direkcija“. Šiuo metu čia yra dirbtuvės bei garažas-šaldytuvas, kuriame Nacionalinis muziejus LDK Valdovų rūmai saugo senos medienos pavyzdžius. Teritorijoje ir angare saugoma originalios Valdovų rūmų architektūrinės detalės. VĮ „Vilniaus pilių direkcija“ teritorijoje norėtų statyti ūkines (garažus, dirbtuves, sandėlius) bei administracines (apie 400 kv. m) patalpas.

Teritorijoje yra sandėliuojami kernai (akmenų krūvos), padaryti Valdovų rūmų originaliose sienose gręžiant poliūs. Juos būtų galima panaudoti lauko ekspozicijoje ateityje.

Tiekėjai kviečiami nagrinėti abi teritorijas kartu.

1.4. Gretimbės

Lietuvos policijos mokymo centro teritorija. Šiaurės vakarų pusėje esanti teritorija priklauso Lietuvos policijos mokymo centrui. Sovietmečiu čia pastatytas stadionas-šaudykla itin pakeitė vietovės reljefą. Pastaraisiais metais teritorijos savininkai taip pat yra išreiškę ketinimus čia statyti treniruočių pastatus.

Teritorijos Šiaurės pusėje yra Nacionalinė **M. K. Čiurlionio** menų mokykla ir **B. Dvarionio** muzikos mokykla.

2. Projekto istorija

Dar XVIII a. įkurto karinio miestelio teritoriją Perkančioji organizacija ketina paversti unikalia studijų, meno ir mokslo erdve, kurioje bus kuriama muzikos, teatro, šokio ir kino ateitis.

Šiandien Perkančioji organizacija fakultetai ir patalpos yra išdėstyti skirtinguose 7 pastatuose įvairiose miesto vietose. Naujas kompleksas padės suburti visą Akademijos bendruomenę bendroms veikloms, racionaliau paskirstyti išteklius bei sukurti dėstytojui ir studentui palankią, modernią aplinką studijoms, meno kūrybai ir mokslo tyrimams.

Naujame apie 16 000 m² ploto komplekse ketinama sutalpinti 4 sales (kameriniams ir įprastiems koncertams, teatrui, kinui), pastatyti Teatro ir Muzikos fakultetus, meno ir mokslinių tyrimų kompleksą (su biblioteka, fonoteka, videoteka, muziejumi, patalpomis tyrimams), studentų viešbutį bei administracinį kompleksą. Planuojama, kad iki 36 mln. EUR kainuosiančias statybas Perkančioji organizacija vykdys iš ES struktūrinių fondų paramos, Vyriausybės lėšų bei iš lėšų, gautų pardavus kai kurias Perkančiosios organizacijos pastatus. Centrinuose rūmuose Gedimino prospekte Akademia ketina tebevykdyti veiklą, susijusią su mokymusi visą gyvenimą, neformaliuoju ugdymu, kvalifikacijos kėlimu.

2012 m. nusprendus statyti naują Kompleksą, Švietimo ir Mokslo ministerija jam skyrė sklypą Vilniuje Olandų g. 21A. Kalnų parko papėdėje esanti 4,75 ha teritorija iki šiol nėra tinkamai integruota į miesto urbanistinę struktūrą – nors geografiškai yra miesto centre, ją sunku pasiekti, ji nėra aktyviai naudojama miestiečių, neturi jokių semantinių nei funkcinių sąsajų su greta esančiomis Nacionaline M. K. Čiurlionio menų mokykla bei B. Dvariono dešimtmete muzikos mokykla.

2014 m. sausio mėn. vyko Lietuvos architektų sąjungos organizuotos kūrybinės dirbtuvės, kurių metu 5 architektų grupės pateikė pasiūlymus dėl pagrindinių urbanistinio teritorijos sutvarkymo gairių. Pagal kūrybinių dirbtuvių išvadas buvo parengtos ši techninė specifikacija. Daugiau apie kūrybines dirbtuves, jų projektus, žiuri komentarus - žr. Konkurso sąlygų priedą Nr. 9 ir <http://architektusajunga.lt/naujienos/lmta-studiju-miestelio-olandu-g-kurybiniu-dirbtuviu-rezultatai>.

LMTA kūrybinių dirbtuvių komisijos komentarai: <http://vimeo.com/84582365>

LMTA kūrybinių dirbtuvių pranešimai:

LMTA poreikiai ir lūkesčiai (LMTA prorektorė J. Žukienė) <http://vimeo.com/94765648>
Vilniaus miesto savivaldybės pozicija (Vilniaus miesto vyr. architektas A. Blotnys), teritorijos istorija, kontekstas, planavimo dokumentai (G. Filipavičienė, R. Grigas) <https://vimeo.com/95427002>

3. LMTA studijų miestelio programa

Pateikiama patalpų poreikio programa su įrangos ir specialių reikalavimų aprašymu (žr. Konkurso sąlygų priedą Nr. 2). Siūlomų sprendinių detalumas derinamas su masteliu ir projektavimo stadija (projektiniai pasiūlymai). Leidžiama paprastinti ir grupuoti patalpas, paliekant suprantamus pagrindinius išplanavimo principus ir funkcinius ryšius (bendros erdvės, atskiros patalpos, koridoriai, laiptinės).

4. Reikalavimai

Tiekėjų pateikti sprendiniai turi būti parengti atsižvelgiant į pateiktus reikalavimus ir rekomendacijas.

4.1.1. Bendri reikalavimai

Naujas kompleksas turi atitikti XXI a. studijų ir kūrybinio centro funkcinius reikalavimus ir sukurti universalias, transformuojamas erdves, tinkamas kūrybinei, mokymo ir mokslo, visuomeninei veiklai ateinantiems dešimtmečiams.

4.1.2. Urbanistika

Tikslai: integruoti teritoriją greta Kalnų parko į miesto struktūrą, sukurti prielaidas lankytojų srautams; suteikti šiai miesto daliai kūrybinio, visuomeninio centro įvaizdį, funkciškai apjungti aplink jau esančių kūrybinių institucijų (Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos, B. Dvariono muzikos mokyklos, Technologijų ir dizaino kolegijos) ir būsimą LMTA kompleksą bei Nacionalinio muziejaus LDK valdovų rūmų teritorijos potencialą; sujungti teritoriją su Kalnų parku bei miesto centru. Sukurti patogią susisiekimo viešuoju, privačiu transportu, dviračiais ir pėsčiomis sistemą.

- Rekomenduojama atkurti Parako gatvę, tačiau vengti, kad ji įgautų tranzitinės gatvės pobūdį. Gatvė turėtų įleisti automobilius iš T. Kosciuškos ir Olandų gatvių į teritoriją, tačiau vidurinę jos dalį reikia palikti pereinamą tik pėstiesiems ir dviratininkams.
- Teritorijoje suprojektuoti nedidelę automobilių stovėjimo aikštelę kasdieniams poreikiams (personalui, svečiams). Rekomendacija - renginių lankytojai automobilius galėtų statyti greta esančioje Olandų g. aikštelėje.
- Numatyti pėsčiųjų perėją per Olandų g.
- Teritorija turi būti "kiaurai" pereinama pėsčiųjų (užtikrintas tranzitinis pėsčiųjų judėjimas ir tarp Kosciuškos g. ir Olandų g., Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato teritorijos).
- Turi būti numatytas patogus privažiavimas prie atskirų komplekso dalių.
- Pėsčiųjų takais sujungti teritoriją su greta esančiu Kalnų parku bei miesto centru palei Vakarinę Kalnų parko pusę.
- Projektuoti pėsčiųjų ryšius su M. K. Čiurlionio ir B. Dvariono muzikos mokyklomis.

- Rekomendacija – M. Dobužinskio gatvę panaudoti pėsčiųjų eismui.
- Numatyti vietą dviračiams statyti.
- Planuoti teritorijos užstatymą kompaktiškai, paliekant erdvės plėtrai ateityje.

4.1.3. Kultūros paveldo vertybės

Tikslas: išsaugoti ir išryškinti istorines teritorijos ir gretimų zonų vertybes, jas integruojant į šiuolaikinę architektūrinę-urbanistinę Komplekso koncepciją. Pasiūlymai neturi pakenkti vertingam Kalnų parko kraštovaizdžiui, bendrai erdvinei teritorijos kompozicijai bei saugomoms Vilniaus panoramoms.

- Rekomenduojama atkurti istorinę Parako gatvės trasą.
- Koplyčia turi būti išsaugota ir panaudota šiandienos reikmėms.
- Respektuojant Kalnų parko reljefą, zonoje ties kalnu užstatymas rekomenduojamas minimalus (siektinas atsitraukimas nuo šlaitų)
- Užstatymas neturėtų konkuruoti su gamtiniais elementais – Trijų kryžių, Plikuoju ir kitomis kalvomis.
- Atsižvelgiant į būsimų privalomų archeologinių tyrimų išvadas, numatyti galimybę eksponuoti ar inkorporuoti būsimus radinius į naujai formuojamą užstatymą (pvz., numatyti vietą lauko ekspozicijai).
- Formuojant užstatymą būtina atsižvelgti ne tik į vaizdą nuo Bendrajame Vilniaus miesto plane iki 2015 m. fiksuotų apžvalgos taškų, bet ir nuo greta teritorijos esančių kalvų apžvalgos galimybę, todėl ypatingas dėmesys skiriamas ir stogų vaizdai – penktajam fasadui.

4.1.4. Parametrai, programa

Tikslai: sukurti funkcionalią erdvių, patalpų ir ryšių sistemą, kurioje patogiai derėtų edukacinės, kūrybinės ir visuomeninės veiklos, kuri atitiktų XXI a. švietimo ir kūrybos, kultūrinio, visuomeninio centro reikalavimus.

- Turi būti siūlomi tokie architektūriniai sprendimai, kurie leistų projektą įgyvendinti etapais (1. Teatro ir kino fakultetas, 2. Teorinis blokas, 3. Muzikos fakultetas, 4. Salių blokas, 5. Studentų bendrabutis, 6. Administracinės patalpos ir kt. Taip pat žr. Konkurso sąlygų priedą Nr. 2).
- Pastatai turėtų būti grupuojami blokais: salių, muzikos fakulteto, kino ir teatro fakulteto, studentų bendrabučio, rektorato, bibliotekos ir tyrimų centro blokai (žr. Priedą Nr. 2).
- Atskiri pastatai turėtų susisiekti vidiniais ryšiais (koridoriais, galerijomis, tuneliais ir pan.) pagal poreikį (konkretūs ryšiai nurodyti Konkurso sąlygų priede Nr. 2).
- Teigiamai vertintina gretimo kvartalo (su M. K. Čiurlionio ir B. Dvariono muzikos mokyklomis) urbanistinė-kompozicinė tąša.
- Užstatymo parametrai: iki 3 aukštų (įskaitant mansardą). Koncertų, teatro, kino salės projektuojamos tokio aukščio, kad būtų užtikrintas kokybiškas tokių salių funkcionavimas. Užstatymo intensyvumas – 40 proc. (tiksliau žr. Priedą Nr. 4)
- Rekomenduojama **vengti** visuomeninių, aktyviai naudojamų patalpų, pravažiavimų ir kt. erdvių projektavimo **po žeme**.
- Didžiojoje dalyje patalpų, kuriose muzikuojama, vyksta teatro, kino užsiėmimai (viešos salės, auditorijos, fonotekos) turi būti įrengta speciali garso izoliacija bei akustika (atsižvelgiant į patalpų specifiką).

4.1.5. Visuomeninio intereso integravimas

Tikslas: sukurti visiems prieinamas, svetingas lauko ir vidaus erdves, kuriose būtų diferencijuojama LMTA mokslo, edukacinė ir visuomeninė-kultūrinė veikla.

Funkcijas ir pastatus grupuoti taip, kad būtų formuojami atskiri blokai: visuomeninis (salės) ir LMTA (fakultetai, rektoratas, bendrabučiai ir t.t.). Tačiau zonos neturi būti fiziškai atskirtos (tvoromis ar kt.)

Viešosios erdvės turi būti prieinamos ir miestiečiams.

4.1.6. Santykis su aplinka, kompozicija, architektūrinė raiška

Tikslai: sukurti aukščiausios kokybės šiuolaikinės architektūros kompleksą, pasižymintį išskirtine estetikos kokybe. Respektuoti esantį urbanistinį, gamtinį ir istorinį kontekstą.

Kvartalo kompozicija turi turėti aiškią urbanistinę-architektūrinę koncepciją, atpažįstamą identitetą, turintį potencialo išgarsinti Vilnių, Lietuvos muzikos ir teatro akademiją ir Lietuvos kultūrą pasaulyje. Įvaizdis turi reprezentuoti Muzikos ir teatro akademiją. Architektūra turi būti ne iššaukianti, tačiau matoma – nesislėpti reljefe.

Rekomenduojama projektuoti atskirus pastatus, ne vientisą statinį.

Reprezentacinės viešosios erdvės, pabrėžiančios LMTA visuomeninę, kultūrinę funkciją, suteikiančios svarbos kvartalui projektavimas – privalumas.

„Penktasis fasadas“ (stogai) – labai svarbus, kadangi kvartalas bus apžvelgiamas nuo aukštai esančių svarbių apžvalgos taškų.

Rekomenduojama gerbti ir eksponuoti esamą reljefą – vengti požeminių erdvių, dirbtinių terasų, atraminių sienučių.

Olandų g. yra svarbi teritorijos vizualinio suvokimo trasa, ties ja vyks teritorijos ir miesto sąlytis, todėl svarbu akcentuoti vizualinius ryšius (nuo Olandų g.) su teritorijoje esančiais pastatais ir Kalnų parko reljefu.

5. Pastatų racionalumas ir eksploatacijos parametrai

Tikslas: suprojektuoti pastatus, atitinkančius Lietuvos ir Europos sąjungos teisės aktuose reikalaujamus tvarumo standartus; panaudoti sumanius sprendimus, padedančius sumažinti eksploatacijos kaštus. Svarbu numatyti projekto įgyvendinimą etapais (žr. Konkurso sąlygų priedą Nr. 2), atsižvelgiant į tai, jog pirmieji pastatai bus eksploatuojami tolesnių statybų metu ir juose būtina užtikrinti reikalingas sąlygas darbui. Atsižvelgiant į lūkesčius ir prognozes dėl projekto įgyvendinimo, rekomenduojama, kad viso projekto įgyvendinimo kaštai neviršytų 36 mln. eurų.